

**Fylkesmannen i Oppland
miljøvernnavdelingen**

Rapport nr. 5, 1990

**TILTAKSPLAN OG FISKETILTAK
PÅ VENABYGDSFJELLET**

**Arne Håkon Eriksen
Jostein Skurdal**

Ref.: Eriksen, A.H. og Skurdal, J. 1990. TILTAKSPLAN OG FISKETILTAK
PÅ VENABYGDSFJELLET. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernnavd. Rapp. nr. 5/90.
25 s.

Innhold

1. Sammendrag	4
2. Innledning	6
3. Områdebeskrivelse	6
4. Tiltaksplan og tiltak	10
4.1 Organisering	10
4.2 Brukerundersøkelse	11
4.3 Fiskeundersøkelser	13
4.4 Fiskestell, fiskeregler og fiskeoppsyn	14
4.5 Felles fiskekort	16
4.6 Informasjonsbrosjyre og oppslag	17
4.7 Tilretteleggingstiltak	18
4.8 "Slipp- og fang fiske"	19
5. Erfaring fra prosjektet	20
5.1 Økonomi	20
5.2 Fiskekortsalg	21
5.3 Ringvirkninger	22
6. Videre utviklingsarbeid	23
7. Referanse	24
8. Vedlegg	
1) Oppslag	
2) Brosjyre "Fiske på Venabygdsfjellet"	

1. Sammendrag

Våren 1988 ble det satt igang et prosjekt for å bedre utnyttelsen av fiskeressursene på Venabygdsfjellet. Prosjektet er et samarbeid mellom rettighetshavere, lokale reiselivsbedrifter, Ringebu kommune, fylkesmannens miljøvernavdeling og andre lokale fiskeinteresser. Målet for prosjektet på Venabygdsfjellet er å utvikle fisketilbudet slik at flere kan tenke seg å fiske. Dette vil skape større interesse for fiskeområdet og trekke til seg flere fiskere, noe som ikke bare skaper større fiskekortintekter for rettighetshaverne, men også bidrar til å opprettholde annen næringsvirksomhet i området. Det økonomiske grunnlaget for gjennomføring av prosjektet er støtte fra Landbrukets utbyggingsfond og lokale turistbedrifter. Rettighetshaverene har i tillegg til et års kortinntekter lagt ned betydelig arbeidsinnsats i prosjektet.

Samarbeidspartnere har valgt en styringsgruppe for prosjektet med myndighet til å vedta saker som har betydning for framdriften i prosjektet. Planlegging og gjennomføring av de enkelte tiltak er i vesentlig grad delegert til arbeidgrupper.

Sommeren 1988 ble det gjennomført en markedsundersøkelse blant fiskerne på Venabygdsfjellet. Fiskerne ble blant annet spurt om hvilke nye tilbud de ønsket seg på Venabygdsfjellet. 73 % ønsket et felles fiskekort for området, mens 42 % ville ha mer informasjon om fiskeforholdene og hvordan en finner fram til de ulike fiskeområdene. Videre ønsket 18 % merking av stier og fiskeplasser. Mange ønsket også utsetting av fisk og endring av fiskereglene for området. Undersøkelsen avdekket mange og ulike behov for tiltak, og styringsgruppa har tatt hensyn til dette i den videre planlegging.

Arbeidet har i første rekke bestått av enkle tiltak for å lette tilgjengeligheten til fiskeområdene. Særlig er det lagt vekt på å utvikle en enklere fiskekortordning for området. For sesongen 1989 ble det etablert samarbeid mellom tre kortområder. Det nye fiskekortet (felleskortet) erstatter kortene til tre lag. En betydelig innsats er lagt ned for å merke veger og stier til fiskelokalitetene. Enkle oppslag om fiskeområdet er satt opp på stolper og informasjonstavler, videre er det laget en brosjyre om fiske-mulighetene på Venabygdsfjellet og en mer fyldig guide for fiskere.

Fiskeundersøkelser er gjennomført i 11 vann på Venabygdsfjellet. Resultatene viste at området har en rik fiskebestand. Normalvekt for ørret er fra 150 gram til en kilo, men også andre arter har en høy gjennomsnittsvekt. Likevel avdekket undersøkelsen at det var behov for tiltak dersom bestandsforholdene skal opprettholdes eller bli enda bedre. Særlig er det nødvendig å tynne ut bestanden i en del lokaliteter. I Søre Abborsjøen, Frisketjønn og Buvatn ble det foretatt uttynningsfiske i 1989. I bekkene til Lund-

tjønnene og Abborsjøen er det foretatt opprensning og utlegging av gytegrus. Det er også foretatt utsetninger og dessuten kalking av bekken mellom Stormyrtjønn og Søre Fiskeløysa.

I tillegg til fiskekultivering er det opprettet felles fiskeoppsyn for området. Det er den lokale jeger- og fiskeforening som foretar oppsynet. Oppsynsmennene fungerer også som veiledere og informatører for fiskerne.

Prosjektet på Venabygdsfjellet har vist at selv ved svært begrensede investeringer kan avkastningen av fiskeressursene øke, å få langt flere til å fiske, øke fiskekortinntektene til rettighetshaverene og de økonomiske ringvirkningene for hele lokalsamfunnet. Inntektene fra fiskekortsalg i 1989 viste en økning på mer enn 120 % i forhold til 1988, og mer enn 60 % av fiskerne kjøpte felleskort for hele området. Utviklingsarbeidet vil fortsette i 1990 med blant annet informasjonstavler, rydding av stier og aktivitetstiltak for fiskere. Samarbeidspartnerene håper at den positive tiltaksutviklingen som er igang vil gjøre Venabygdsfjellet til et godt fiskeområde for lokale og tilreisende, og området rommer både attraktive og allsidige tilbud for fiskere.

2. Innledning

På Venabygdsfjellet ble det i 1988 satt igang et prosjekt for å bedre utnyttelsen av fiskeressursene. Rettighetshavere, lokale reiselivsbedrifter og andre fiskeinteresser har gått sammen om en rekke tiltak som skal lette tilgjengeligheten til fiskeområdet. Prosjektet er dessuten oppfølging av kommunedelplan for Ringebu, med gjennomføring av hele prosessen fra plan til tiltak. Hovedhensikten med prosjektet er å øke fiskekortsalget ved å bedre fisketilbudet. Dette omfatter at flere får adgang til fiske, og gir økte inntekter for rettighetshavere og lokalt næringsliv.

Det er svært gode muligheter for fiske på Venabygdsfjellet. Området består av 17 vatn og mer enn 40 km elvestrekning. Det selges årlig omkring 600 fiskekort (gjennomsnitt for perioden 1984-88) på Venabygdsfjellet. I tillegg kommer kortsalget til Ringebu fjellstyre som omfatter det meste av fjellområdet øst for Lågen i Ringebu kommune. Spørreundersøkelser på Venabygdsfjellet i 1988 (Eriksen 1989d) viste at omkring 60 % av fiskerne hadde fisket mer enn 4 døgn i 1988, og hele 20 % mer enn 14 dager. En stor del av fiskerne er turister og tilreisende, og mange har hytte i området. Fiskekortsalget for 1988 viste at 12,5 % av fiskerne var fra Ringebu kommune, mens mer enn 70 % var fra Oslo, Akershus og Østfold.

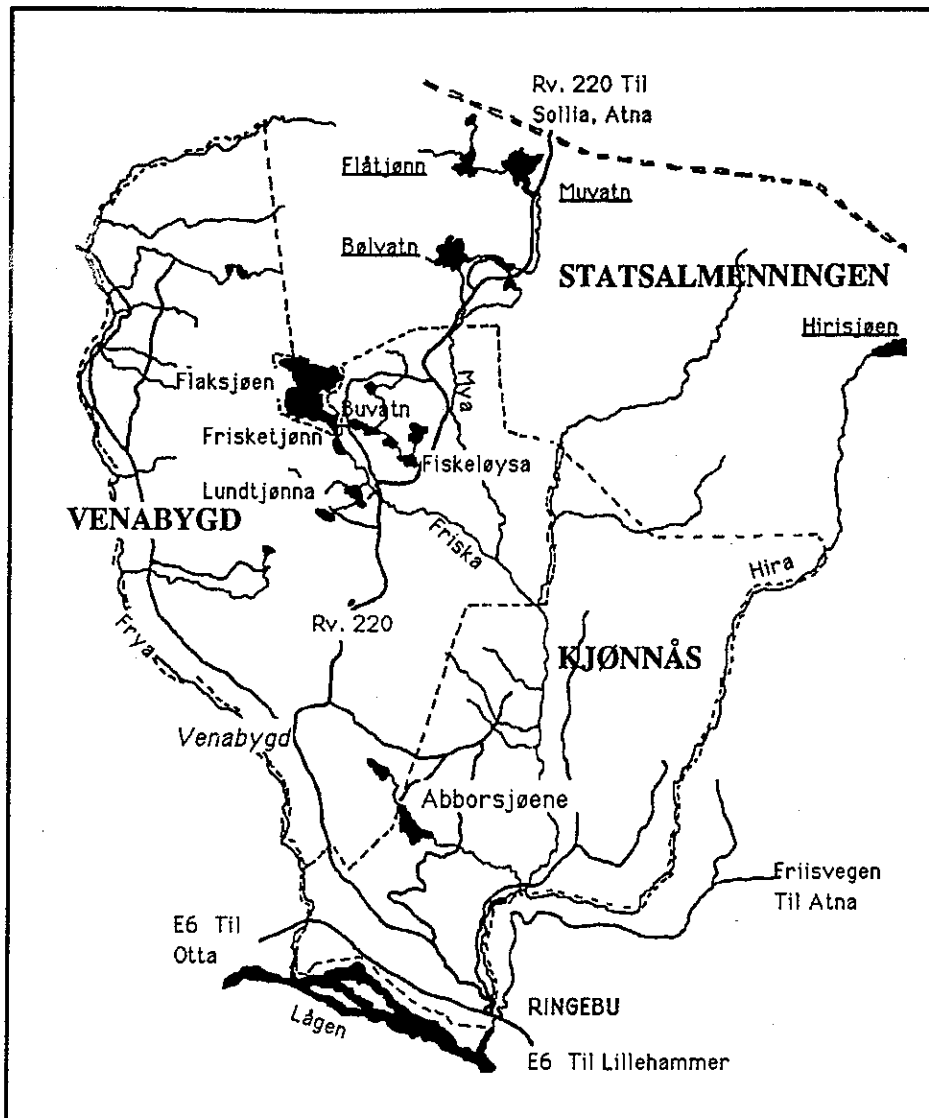
Fritidsfiskerne legger årlig igjen store beløp på Venabygdsfjellet ved kjøp av fiskekort og gjennom den lokale servicenæringen. De verdier fiskerne forbruker utenom selve fiskeutøvelsen, f. eks. til overnatting, i forretninger eller på bensinstasjonen, styrker grunnlaget for lokale næringsbedrifter. Det vil derfor være lønnsomt å utvikle fisketilbudet for å få flere til å fiske på Venabygdsfjellet, ikke bare for å øke avkastningen for rettighetshavere, men også for å sikre arbeidsplasser og bosetting. Samarbeid om fiskekort, informasjon og enkel tilrettelegging av fiske-lokalitetene er tiltak som vil trekke til seg flere fiskere til området, og få dem til å fiske mer, bo lengere i området og trekke til seg nye brukere.

På Venabygdsfjellet er det utarbeidet et felles fiskekort for tre kortområder, merking av stier og fiskeplasser og diverse informasjonstiltak. Dessuten er det organisert felles fiskeoppsyn for området. Det er også planer om utleie av fiskeutstyr, fiskekurs, konkurranser m.m. Samarbeidspartnerne håper at dette vil få flere til å fiske på Venabygdsfjellet, og skape en større interesse for fjellområdet.

3. Områdebeskrivelse

Venabygdsfjellet er en fjellvidde øst i Ringebu kommune, opptil fylkesgrensa mot Hedmark. Landskapet som ligger omkring 1.000 meter over havet, er vidt og åpent med store fjellformasjoner opp til 1.400 meters høyde. I nord glir terrenget inn i det

massive Rondane-platået, mens den relativt flate fjellvidda fortsetter i sørøst, helt til lavlandet ved Hamar. Undersøkellesområdet er begrenset til sentrale områder av Venabygdsfjellet, og strekker seg fra Venabygd og Abborsjøene i sørvest, til Ramstjønnet og Muen (1.424 m o.h.) i nordøst. Riksveg 220 deler området på langs, og det som regnes til Venabygdsfjellet strekker seg knapt 2-3 km ut fra vegen på hver side. Området er på ca 300 km², og inneholder 17 vann (av betydning), hvorav Flaksjøen dominerer i størrelse. Figur 1 er en kartskisse over Venabygdsfjellet, og grensene for de ulike fiskekortområdene/rettighetshavere er markert.

Figur 1. Oversiktskart over Venabygdsfjellet. Grenser for de ulike kortområdene er markert.

Venabygdsfjellet har gode fiskebestander i de fleste vann og elver (Eriksen 1989a, Eriksen 1989b, Eriksen 1989c). De vanligste artene er ørret og abbor, men det finnes også bestander av sik og røye i enkelte vann. Ørret er mest tallrik og finnes i alle vann, bortsett fra i Stormyr tjønn. I elvene Mya og Friska fanges det mye ørret i flomperioder. Abbor finnes i Buvatn, Urdtjønn, Flaksjøen og i Abborsjøene. Bestand av røye finnes i Flaksjøen og sik finnes i Bølvatn.

Venabygdsfjellet har flere rettighetshavere og er delt opp i fire fiskekortområder; Ringebu Østfjell (Statsalmenningen), Venabygd grunneierlag, Kjønnås Utmarkslag og 4 særrettsvann i Statsalmenningen. I tabell 1 er det en oversikt over rettighetshaverne på Venabygdsfjellet.

Fiskekortsalg for alle områdene er i hovedsak lagt til lokale turistbedrifter. Samlet fiskekortsalg på Venabygdsfjellet er omkring 1.500 kort årlig. Av dette selger Ringebu østfjell (Ringebu fjellstyre) ca. 900 kort, og har et totalt forvaltningsområde på ca 450 km². Totalt kortsalg utgjør omkring 2 kort pr. km².

Ringebu østfjell eller statsalmenningen er etter Fjelloven organisert i et fjellstyre. Ringebu østfjell omfatter det meste av høgfjellsområdene i Ringebu kommune, men disponerer kun 4 vann på Venabygdsfjellet som samlet utgjør 1.609 da. Flaksjøen på 1.440 da. er det viktigste. Fjellstyret forestår fiskekortsalg for hele almenningens område. Ringebu østfjell er foreløpig ikke med på utviklingsprosjektet for fiske på Venabygdsfjellet.

Venabygd grunneierlag er en sammenslutning av grunneierne i Venabygd, og omfatter flest vann og elver på Venabygdsfjellet, dersom en ser bort fra Ringebu østfjell (statsalmenningen) som også omfatter arealer langt utover selve Venabygdsfjellet. Laget har råderett over 8 vann av betydning og har flere gode fiskeelver. Totalt vannareal er 718 da.

Særrettsvannene består av tre store og et mindre vann som ligger i statsalmenningens område. Det er flere rettighetshavere, som i felleskap forestår fiskekortsalg. Vannene har tilsammen et areal på 978 da.

Kjønnås Utmarkslag er en sammenslutning av grunneiere rett nord for Ringebu tettsted. De disponerer Søre Abborsjøen og noen elvestrekninger ved foten av Venabygdsfjellet.

Reiselivsnæringen er variert og relativt godt representert på Venabygdsfjellet. Venabu Fjellhotell og Spidsbergseter Fjellstue er de største med henholdsvis 112 og 100 senger. Det er også flere bedrifter med caravan og hytteutleie, hvor Trollheimen- og Trabelia Camping er de viktigste. Nordisk Fjellskole, som er regelmessig besøkt av

skoleklasser ligger også i området. Dessuten har Venabygdsfjellet en helårsturisthandel. Totalt har området 450 gjestesenger, og årlig har bedriftene omlag 100.000 gjestedøgn (Kilde: Ringebu Turistkontor). På Venabygdsfjellet finnes det over 700 hytter. Dersom en tar med Venåsmorka og Jernhalt hytteområder er tallet 1.050. Mange av hyttene er i flittig bruk av eierne selv, men noen blir også utleid. Det er også noen større bedriftshytter, blant annet Norges Banks helårs-feriested Venastul. Hyttene på Venabygdfjellet blir gjennomsnittlig brukt 33,3 døgn i året, og hver hytte har 113 persondøgn hvert år (Ericsson 1986). Dette gir et totalt belegg på ca. 220.000 gjestedøgn. I tillegg bruker innenbygdsboende og gjennomreisende området.

Tabell 1. *Oversikt over rettighetshaverne på Venabygdsfjellet.*

Rettighetshaver	Vann	Areal	Km.elv	Kortsalg
Ringebu Fjell- styre	Flaksjøen	1440 da	ca 6	eget kort
	Langrumpa	93 da		
	Mykkjørrtjern	53 da		
	Ramstjernet	23 da		
Venabygd grunneierlag	N. Abbortsjøen	125 da	ca 15	felleskort
	Øvre Lundtjønn	60 da		
	Nedre Lundtjønn	85 da		
	Frisketjønn	65 da		
	Buvatn	123 da		
	N. Fiskeløysa	97 da		
	S. Fiskeløysa	81 da		
Særretts- vannene	Bølvatn	365 da		felleskort
	Muvatn	450 da		
	Flåtjørn	163 da		
Kjønnås Utmarkslag	S. Abborsjøen	289 da	ca 25	felleskort

4. Tiltak og tiltaksplan

På Venabygdsfjellet er det gjennomført en omfattende planlegging av fiskeområdene. Ulike tiltak for den enkelte fiskelokalitet og for hele området generelt er utredet, og en del av tiltakene ble gjennomført sommeren 1989. Det er utarbeidet et felles fiskekort for tre kortområder, og videre er det merket stier og fiskeplasser og gjennomført informasjonstiltak. Dessuten er det organisert felles fiskeoppsyn for området. Det er også planer om utleie av fiskeutstyr, fiskekurs, konkurranser m.m. Samarbeidspartnerene ønsker at dette vil få flere til å fiske på Venabygdsfjellet.

Bakgrunnen for en tiltaksutvikling på Venabygdsfjellet er å utvikle fisketilbudet slik at flere ønsker å fiske. Alle faktorer som hindrer dette må en forsøke å bryte ned. Fisket kan gjøres lettere tilgjengelig ved; fysiske tiltak som letter ferdselen til fiskeområdene, utvikling av produkter for ulike grupper av fiskere, og ikke minst bedre informasjon om fiskeområdene. Eksempler på det siste kan være informasjonstavler, brosjyrer, annonsering m.m.

4.1 Organisering

Prosjektet ble startet opp våren 1988 med et møte med rettighetshaverene på Venabygdsfjellet, Ringebu kommune og fylkesmannens miljøvernnavdeling. Det ble enighet om et samarbeidsprosjekt ved å satse på en bedre utnyttelse av fiskeressursene på Venabygdsfjellet, som også ville gi en økt avkastning av fiskekortsalget. Seinere ble den lokale reiselivsnæringen og andre særinteresser invitert til å delta i prosjektet, og det har oppstått et fruktbart samarbeid.

Prosjektet på Venabygdsfjellet er i første rekke et samarbeid mellom rettighetshavere fra Venabygd grunneierlag, Kjønnås jakt- og utmarkslag og 4 særrettsvann i statsalmenningen, men også Ringebu - Fåvang Jeger- og Fiskeforening, en rekke turistbedrifter organisert i A/L Venabygd Fritidsfjell, Ringebu Turistkontor, Ringebu kommune og fylkesmannens miljøvernnavdeling er aktive deltakere i prosjektet. Det er opprettet en styringsgruppe som består av en representant fra hver av rettighetshaverne, en representant fra fiskeforeningen, reiselivsnæringen, og dessuten møter utmarkskonsulenten i Ringebu kommune. Det var enighet om at styringsgruppa skulle ha mandat til å vedta og gjennomføre ulike tiltak, men for at arbeidsdelingen skulle være hensiktsmessig ble styringsgruppa delt inn i 2 arbeidsgrupper. En gruppe for planlegging og gjennomføring av informasjonstiltak og en gruppe for organisering av felles fiskekort og oppsyn på Venabygdsfjellet. Hans Ola Furusetter fra Venabygd grunneierlag ble valgt til leder for styringsgruppa og som øverste prosjektansvarlig, og dessuten ble det engasjert en prosjektleder/sekretær. Arbeidsgruppene hadde som oppgave å planlegge ulike tiltak og å forberede forslag til gjennomføring til møtene i

Det var 12,5 % av de som svarte som kom fra Ringebu kommune, mens 3 % var utlendinger. Ellers var de fleste fra Østlandsområdet. Materialet fordelte seg relativt jevnt på alle aldersgrupper. Fiskerne ble blant annet spurt om hvilke nye tilbud de ønsket seg på Venabygdsfjellet, og ble bedt om å prioritere 3 tiltak av en rekke aktuelle forslag. Resultatene er presentert i tabell 3. 73 % ønsket felles fiskekort for de fire kortområdene, og det var mange som framhevet dette med tilleggstekst. 42 % ville ha mer informasjon om fiskeforholdene, og hvordan en finner fram til de enkelte kortområdene. Merking av stier og fiskeplasser syntes 18 % var et godt forslag. En stor del ønsket også utsetting av stor fisk og endring av fiskereglene for området. Brukerundersøkelsen avslørte at forbrukernes behov og ønsker på langt nær blir dekket med dagens tilbud, og med utgangspunkt i markedsundersøkelsen har styringsgruppa planlagt og satt i gang tiltak som vil bedre forholdene for fiskerne.

Tabell 3 . Tiltak for tilrettelegging av fiske på Venabygdsfjellet etter brukernes prioritering. (Totalt antall svar var 91, og hver kunne krysse av inntil 3 tiltak. Prosentene er beregnet av antall kryss for det enkelte tiltak.)(Etter Eriksen 1989d).

Tiltak	Antall	%
Felles fiskekort	62	72,9
Utsetting av (stor) fisk	49	57,6
Bedre informasjon	36	42,6
Strengere regler	35	41,2
Verne mot inngrep	23	27,1
Merking av stier og fiskepl.	15	17,6
Tilrettelegging (brygger o.l)	9	10,6
Utvidet bruk av redskap	9	10,6
Fisketreff, konkurranser	9	10,6
Instruksjon/læring	4	4,7
Lagring av fisk	3	3,5

4.3 Fiskeundersøkelser

For å undersøke det biologiske ressursgrunnlaget er det foretatt fiskeundersøkelser i de fleste vann på Venabygdsfjellet. Buvatn, Frisketjønn, Øvre- og Nedre Lundtjønn og Urdtjønn ble prøvefisket i september 1988. Bølvatn, Muvatn, Flåtjønn og Hirisjøen ble prøvefisket i august 1989. Søre Abborsjøen ble prøvefisket i juli 1989. Flakksjøen ble prøvefisket i oktober 1988 og i juli 1989. Alle undersøkelsene er analysert og resultatene er presentert i rapporter og notat (Eriksen 1989a, Eriksen 1989b og Eriksen 1989c).

Fiskeundersøkelsene på Venabygdsfjellet viste at det var relativt gode bestander i mange av lokalitetene. Vekten av fisken varierte fra 150 gram til 1 kilo. Det er fire fiskearter på Venabygdsfjellet; ørret, røye, sik og abbor. I tillegg finnes det ørekyt i de fleste vann og steinsmett i Abborsjøene. Tabell 4 viser resultatene for de enkelte vann etter prøvefiske.

Tabell 4. Resultat fra prøvefiske i vann på Venabygdsfjellet i 1988 og 1989.

Vann	Prøvefiske- dato	Arter	Gj.snitts- vekt (g)	Bestands- forhold	Behov for Tiltak
Søre Abborsjøen	11.07.89	ørret	125	tynn	
		abbor	73	tett	uttynning
Øvre Lundtjønn	03.09.88	ørret	240	bra	endre fiskeregler
Nedre Lundtjønn	03.09.88	ørret	177	bra	endre fiskeregler
Frisketjønn	03.09.88	ørret	122	bra	uttynning
Flakksjøen	13.10.88 og 19.07.89	ørret	93	bra	endre fiskeregler
		røye	152	bra	endre fiskeregler
		abbor	35	tynn	
Buvatn	03.09.89	ørret	136	bra	endre fiskeregler
		abbor	128	tett	uttynning
Urdtjønn	03.09.88	ørret	178	bra	hindre forurensn.
Flåtjønn	11.08.89	ørret	121	bra	endre fiskeregler bedre gyteforhold
Muvatn	11.08.89	ørret	147	bra	bedre gyteforhold
Bølvatn	19.08.89	ørret	130	bra	
		røye	80	tynn	flytegarnefiske
		sik	367	bra	uttynning

4.4 Fiskestell, fiskeregler og fiskeoppsyn

Resultatene fra prøvefisket viste at det var behov for endring i forvaltningen i enkelte vann. Noen vann hadde mye småfisk men få store individer, mens andre vann hadde en jevnt bra fiskebestand. I enkelte vann var det også svært dårlige gyteforhold for fisken. Det er derfor foretatt flere kultiveringstiltak på Venabygdsfjellet.

Høsten 1989 satte Venabygd grunneierlag ut en-somrig ørret i flere av lokalitetene som i følge prøvefiskeresultatene viste underskudd av ungfisk. Det ble også foretatt utsetting i middels gode lokaliteter for å bygge opp en jevnt god ørretbestand i de fleste av lagets fiskevann. Settefisker ble kjøpt fra Ringeby - Fåvang jeger- og fiskerforening som driver et lokalt settefiskanlegg i kommunen.

To vann på Venabygdsfjellet hadde en svært tett abborbestand. Våren 1989 ble det forsøkt å tynne ut bestanden ved å benytte ruser rett etter isløsning. I Søre Abborsjøen lå rusene ute i 14 døgn og totalt 514 abbor ble fanget. I Buvatn var resultatet dårligere, og kun 50 individer ble fanget. Rusefisket ble foretatt på dugnad av fiskeforeningens medlemmer. Under prøvefisket i Søre Abborsjøen i juli ble det fanget nærmere 500 abbor på garn, og abborbestanden i vannet er dermed uttynnet med ca. 1.000 individer. Det ble også forsøkt uttynningsfiske av småørret (< 20 cm) i Frisketjønn i juni 1989. Det ble benyttet 20 garn med maskestørrelse 10-16 mm. Resultatet ble knapt 80 individer.

Stormyrtjønn er et vann på Venabygdsfjellet som lokalt har et svært surt vanninnhold. pH-målinger har vist verdier helt ned mot 4.0. Årsaken til dette kan være omkringliggende myrområder med svært sur humusmateriale. Stormyrtjønn ligger innerst i Friska-Fiskeløysavassdraget, og for å hindre at de sure vannmassene kontinuerlig skal infiltrere hele vassdraget, ble det lagt ut 1 tonn skjellsand i utløpsbekken høsten 1989. Skjellsand ble kjøpt fra Innkjøpslaget på Ringeby og lagt ut på dugnad. Det er også vurdert å lage en kanal (rørgate) fra elva Mya for å få større sirkulasjon og mindre surt vann inn i vannmassene i Stormyrtjønn, slik at fisk kan overleve. Dette vil bli vurdert som et eget prosjekt i regi av Venabygd grunneierlag.

I forbindelse med prøvefisket i 1988 og 1989 ble det tatt prøver av radioaktivt cesium i fisk fra en rekke vann. Resultatene er vist i tabell 5. Verdiene var forholdsvis lave (godt under faregrensen på 600 Bq/kg) med unntak av Frisketjønn som hadde verdier på over 1 300 Bq/kg i 1988. Sammenlignet med tidligere undersøkelser i området viser prøvene at effekten av radioaktivt nedfall etter ulykken i Tsjernobyl er redusert så mye at normalt fiske i området er fullt forsvarlig.

Tabell 5. Radioaktivitet i prøver av fisk tatt i vann på Venabygdsfjellet i 1988. (Etter Eriksen 1989a)

Vann	Dato	Art	Total cesium (Bq/kg)
Flaksjøen	02.03.88	ørret	3800
	23.11.88	røye	1015
Frisketjønn	03.09.88	ørret	1391
Nedre Lundtjønn	03.09.88	ørret	636
Øvre Lundtjønn	03.09.88	ørret	664
Urdtjønn	03.09.88	ørret	636
Buvatn	03.09.88	ørret	278

Flere av de viktigste gytebekkene på Venabygdsfjellet er utsatt for begroing og periodevis uttørring. For å hindre at alle gyteplassene for ørret forsvinner er det satt igang en opprenskningsaksjon. I første omgang er bekken mellom Lundtjønna og bekker til Abborsjøene rensket opp for kvist, gress og annet som hindrer fisken i å passere. Det er også lagt ut grus og småstein i bekkene slik at ørreten får gode gyteplasser, og for at yngel og småfisk får gjemmeplasser de første leveårene. Opprenskningsarbeidet er i hovedsak utført på dugnad av rettighetshaverne.

Prøvefisket viste at det var nødvendig med justering av fiskereglene i enkelte vann på Venabygdsfjellet. Det er særlig tidspunktet for garnfiske som bør endres. Dersom rettighetshaverne foretar et aktivt garnfiske på våren i forkant av sesongen for stangfiske vil dette redusere mulighetene for å få fisk for stangfiskere, og dermed et mindre attraktivt fiskeområde. Rettighetshaverne er derfor blitt enige om å utsette det meste av garnfiske til august og september. Fiskemengden som stangfiskere fanger i løpet av sommeren er liten og ubetydelig i forhold til et garnfiske, og vil trolig ikke påvirke garnfangstene senere på sesongen. Videre vil dette føre til at fisken stort sett høstes etter vekstsesongen, noe som kan gi et økt utbytte.

I forbindelse med en felles kortordning er det organisert felles fiskeoppsyn på Venabygdsfjellet. Oppsynet omfatter hele arealet innefor de tre kortområdene. Det er Ringebu og Fåvang jeger- og fiskeforening som er engasjert til å foreta oppsynet. Det er vedtatt en fast pris til foreningen, som så vurderer antall oppsynsturer og dekking av utgifter til oppsynsmennene innenfor denne rammen. 3-4 faste personer som er lokalkjente i området er valgt ut som oppsynsmenn. Miljøvernaveilinga hos fylkesmannen har arrangert et oppsynskurs for oppsynsmennene. Felles oppsyn fører til en mer effektiv kontroll av fisket, og dessuten fungerer oppsynsmennene også som informatører og veiledere for fiskerne.

4.5 Felles fiskekort

Markedsundersøkelsen viste at det var svært mange fiskere som ønsket et større og mer ensartet fiskekortområde. Arbeidet med å få i stand et felles fiskekort for Venabygdsfjellet har derfor vært sentralt i prosjektarbeidet. Det er utarbeidet et felles fiskekort for 3 kortområder som har areal innenfor det vi regner med til Venabygdsfjellet. Av hensyn til en allerede oppsplittet kortstruktur har en tatt med hele forvaltningsarealet for de enkelte kortområder inn i en felles kortordning. For sesongen 1989 fikk en i stand samarbeid mellom tre parter som omfatter områdene Venabygd grunneierlag, Kjønnås jakt- utmarkslag og særrettsvannene: Bølvatn, Muvatn, Flåtjønn og Hirisjøen som ligger i statsalmenningen. I fremtiden håper en også å få med Ringebu fjellstyre i felleskortordningen. Figur 2 viser en skisse av fiskekortet.

Forside

STANGFISKEKORT FOR VENABYGDSEFJELLET				
	FOR 19 _____			11
	Navn/underskrift: _____			
Adresse: _____				
Betalt kr: _____	Dato: _____		Klokkeslett: _____	
KORTTYPER :	DØGN	2-DØGN	UKE	SESONG
Felles kort for lagene	☐ kr 35,-	☐ kr 60,-	☐ kr 100,-	☐ kr 200,-
Venabygd grunneierlag	☐ kr 20,-	☐ kr 35,-	☐ kr 70,-	☐ kr 100,-
Kjønnås jakt- og utm. lag	☐ kr 20,-	☐ kr 35,-	☐ kr 70,-	☐ kr 100,-
Særrettsvann i statsalm.	☐ kr 20,-	☐ kr 35,-	☐ kr 70,-	☐ kr 100,-

Bakside

Kortet gjelder for fiske med én stang fra land i alle vann og elver på Venabygdsfjellet, bortsett fra Ringebu fjellstyret's område. I Søre Fiskeløysa (v/Venabu Fjellhotell) er det utsatt fisk og vannet har defor egen kortordning. Områdeavgrensning for felleskortet (sentrale Venabygdsfjellet) og de enkelte lag er vist i egen kartskisse/brosjyre. De enkelte kortområdene omfatter disse vann og elver:

Venabygd grunneierlag: Vann: Frisketjønn, Buvatn, Urdtjønn, Nordre Fiskeløysa, Stormyrtjønn, Øvre og Nedre Lundtjønn, Nordre Abborsjøen, Svarttippa, Grønnskartjønn og Koietjøna. Elver: Frya, Friska og Mya innenfor lagets grenser.

Kjønnås jakt- og utmarkslag: Vann: Søre Abborsjøen og Vinkeldammen. Elver: Våla-Nordåa-Døra og Søråa innenfor lagets grenser.

Særrettsvann i Statsalmen: Muvatn, Bølvatn, Flåtjern og Hirisjøen.

Felles fiskekort for Venabygdsfjellet omfatter alle vann og elver innenfor de 3 områdene.

RINGEBU FJELLSTYRE (STATSALMENNINGEN) HAR EGEN KORTORDNING.

FISKEKORT SKAL ALLTID VÆRE MED UNDER FISKET !

Sesongkort gjelder for perioden : fra og med 1. juni og til og med 4. september. Fisketiden varer i døgn fra angitte dato og klokkeslett. Betalt fisketrygdavgift skal fremvises før kort kan løses.

KORTET KAN IKKE OVERDRAS !

Skitt fiske !

Figur 2. Skisse over felles stangfiskekort på Venabygdsfjellet. Fiskekortet er gjennomslag, og enkelt å fylle ut.

Fiskereglene for er samordnet og er like for enkeltlagene og for felleskortet. Felleskortet omfatter kun stangfiske for utenbygdsboende, men garnfiske og oterfiske er fortsatt tillatt for innenbygdsboende. En har opprettholdt alle kategorier for kortvarighet fra de enkelte lag også i felleskortet (døgn, 2-døgn, uke og sesong). De ulike valgtilbudene er på kortet skissert ved hjelp av kryss-rubrikker. For at priskategoriene skal være ryddig og entydig har enkeltlagene like priser på kortet i 1989 :

	Døgn	2-døgn	Uke	Sesong
Enkeltlag:	kr 20,-	kr 35,-	kr 70,-	kr 100,-
Felleskort:	kr 35,-	kr 60,-	kr 100,-	kr 200,-

Det er vurdert ulike familierabatter, f.eks familierabatt, men dette vil ikke bli forsøkt de første sesongene.

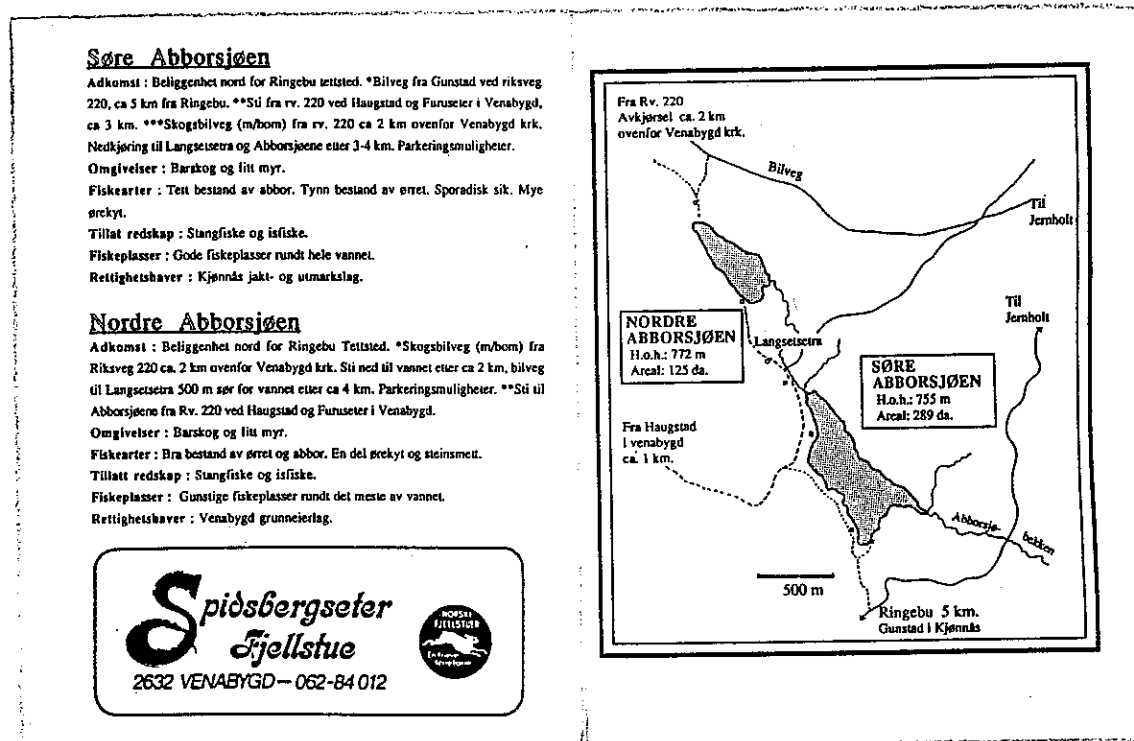
For å bli enige om fordeling av inntekter og utgifter, har en kommet fram til en fordelingsnøkkel. Gjennomsnittlig kortsalg for de enkelte lag i perioden 1984-88 har vært utgangspunkt for beregningene, og det er laget en prosentfordeling lagene i mellom. Inntektene fordeles hvert år og lagene deler på utgiftene til trykking etc. Ordningen har ført til mindre utgifter til trykking og administrasjon.

4.6 Informasjonsbrosjyre, info-guide og oppslag

En ny kortordning krever omfattende informasjon, og styringsgruppa har derfor vurdert behovet for diverse informasjonstiltak. Informasjon har også som formål å markedsføre det nye felleskortet spesielt, og prosjektet generelt. Det ble derfor laget en brosjyre; "Fiske på Venabygdsfjellet" i juni 1989. Foruten et kart i to farger, inneholder brosjyren beskrivelse av fiskeområdene og om prosjektet på Venabygdsfjellet. Kortsalgstedene er markert på kartdelen i brosjyren. Omkring 60 % av trykkingsutgiftene av brosjyren ble dekket av reklame (vedlegg).

I tillegg til brosjyren er det laget en guide for fiskerne på Venabygdsfjellet, som vil følge fiskekortet fra sesongen 1990. Guiden er et svart/hvit hefte i A5-format (se figur 3). Hver enkelt fiskelokalitet er beskrevet m.h.p. fiskelokalitet, fiskebestand, tilgjengelighet, m.m., og de viktigste fiskevannene er illustrert med en kartskisse. Fiskeguiden er i første rekke tenkt som en hjelp for fiskere til å finne fram til de ulike lokalitetene. En del av kopi/trykkingsutgiftene dekkes ved annonseinntekter.

Det er også laget enkle informasjonsoppslag i A3-format om fiskemulighetene på Venabygdsfjellet. Disse ble hengt opp i forretninger, på stolper og eksisterende oppslagstavler i hele Ringebu kommune (vedlegg).

Figur 3. Utdrag fra en side i "fiskeguide for Venabygdsfjellet".

4.7 Tilretteleggingstiltak

Stier fram til fiskevann og fiskeelver ble skiltet på forsommeren 1989. Skiltene er skåret ut i tre som en fisk, der fiskesnuten peker i retning av fiskelokaliteten. Navnet er skåret ut på selve fiskekroppen. Elever ved Ringebu videregående skole (trelastlinjen) hadde oppdraget med å lage skiltene. Skiltene ble satt opp i terrenget ved hjelp av dugnadsinnsats.

Ved mange av fiskelokalitetene på Venabygdsfjellet var det behov for opprensning både langs strandsonen og stiene fram til vannet. I Nordre og Søre Abborsjøen har grunneierlaget på dugnad ryddet rundt vannet og rensket opp i bekker.

For å lette tilgjengeligheten til fiskelokalitetene er det lagt ut fiskebrygger i Øvre- og Nedre Lundtjønn. Det er benyttet ca. 30 trepaller som en har fått gratis fra Ringebu og

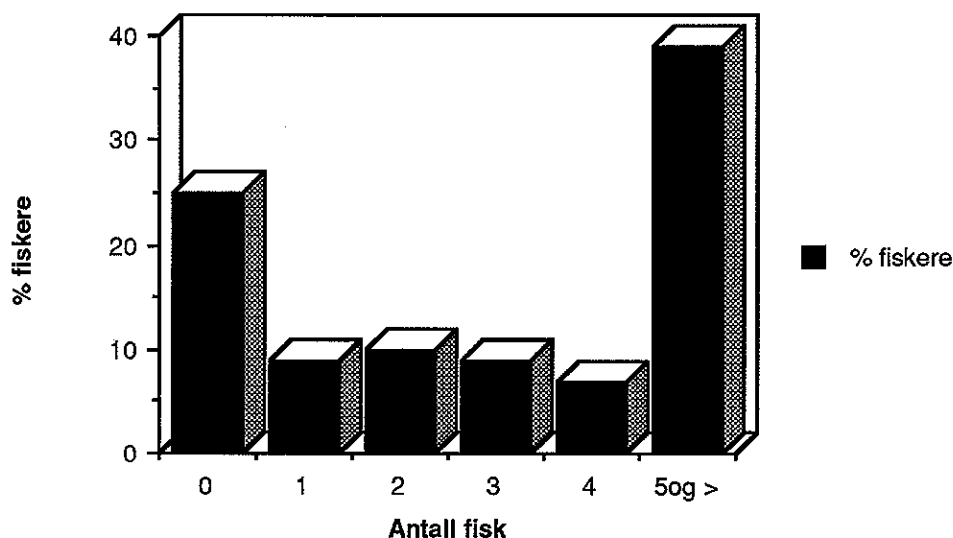
Fåvang innkjøpslag. Pallene er lagt ovenpå de våte myrområdene rundt tjønnene, og fungerer som gangbruer ut til åpen vannflate.

Det er satt opp bord og krakker på 2 steder ved Søre Abborsjøen, som første ledd i å opparbeide faste leirplasser ved fiskevannet. En forsøker med dette å redusere slitasjen på terrenget som ukontrollert bålbrenning, tråkk og teltoppslag medfører. Oppfølging og tilsyn av leirplassene f.eks. utsetting og tømning av søppeldunker foretas av grunneierne.

4.8 "Slipp- og fang fiske"

Et fisketomt vann på Venabygdsfjellet, Søre Fiskeløysa ble våren 1988 utleid av Venabygd grunneierlag til Venabu Fjellhotell. Vannet var forholdsvis surt, så det ble foretatt en kalking av vannmassene. I juni 1988 ble 1 000 regnbueørret med vekt over 200 gram utsatt i vannet. Det var Fjellhotellet som foretok utsettingen, og det ble organisert salg av fiskekort for vannet. Kortsalget ble satt i gang ca. 20. juni, og prisen ble satt til kr. 50,- pr. døgn. For at flest mulig skulle få nytte av tiltaket ble det satt en begrensning på 5 fisk pr. kort. Formålet med tiltaket var å gi både gjestene på hotellet og andre et nytt fisketilbud. Det primære var at alle skulle ha en god mulighet til å få fisk.

Det ble også foretatt en spørreundersøkelse blant brukerne for å måle effekten av tilbudet. Spørreskjemaene ble lagt ved fiskekortet som selges på Venabu Fjellhotell. Innleveringen foregikk på samme sted etter avslutningen av fisket. Resultatene er samlet i et eget notat (Eriksen 1989d). Mer enn 95 % av fiskerne var menn, og 31 % var under 24 år. De fleste fiskerne i Søre Fiskeløysa som benyttet tilbudet var utenbygdsboende. Fisketilbudet i Søre Fiskeløysa viste at det var stor mulighet for å få fisk. 3 av 4 fiskere fikk fisk, og nesten 40 % fikk et antall på 5 fisk eller flere. Midlere fangst pr. fisker var 2,9 fisk, og det tilsvarer ca. 1 fisk pr. time. Figur 4 viser prosent fiskere fordelt på antall fisk. Det viste seg også at 53 % av fiskerne i Søre Fiskeløysa også hadde fisket andre steder på Venabygdsfjellet. Det økonomiske resultatet ble negativt i 1988 ettersom grunnlagsinvesteringen til oppkalking av vannmassene alene utgjorde kr. 15 000,-. Utsetting av fisk kostet ca. kr. 10.000,-, mens inntektene av kortsalget var snaut kr. 12.000,-.

Figur 4. Fiskefangst i Søre Fiskeløysa i 1988 fodelt på prosent fiskere.

5. Erfaring fra prosjektet

Prosjektet på Venabygdsfjellet har vist at en ved svært begrensede midler kan få til en langt større avkastning av fiskeressursene, og ikke minst å få flere av brukerne i et område til å fiske. Hovedårsaken til den positive utviklingen har vært et omfattende samarbeid mellom rettighetshavere, reiselivsnæring, offentlige myndigheter og andre særinteresser. Det er også tatt hensyn til forbrukernes ønsker og behov i planleggingen og gjennomføringen av tiltakene, og dette har utvilsomt medført en god respons på prosjektet. Samarbeidet mellom rettighetshavere og ulike særinteresser har medført at hver profesjon har bidratt med sin ekspertise i planlegging og gjennomføring av tiltak. Arbeidet har i første rekke bestått av enkle tiltak for å lette tilgjengeligheten til fiskeområdene. Ved siden av å lage et felles fiskekort for Venabygdsfjellet har en konsentrert seg om merking av veger og stier til fiskelokalitetene, og ulike informasjonsformer. Forløpig er det for sesongen 1989 etablert samarbeid mellom tre kortområder. Det nye fiskekortet (felleskortet) dekker alle de tidligere kortene til enkeltlagene, men ved hjelp av et rubrikksystem er det fortsatt mulighet til å kjøpe kort for kun et enkelt fiskeområde.

5.1 Økonomi

For å utvikle en tiltaksplan for fiske og å gjennomføre tiltakene vil det være behov for en større grunnlagsinvestering. De enkelte lagene har liten mulighet alene til å dekke tilstrekkelig mengder med kapital og arbeidsinnsats. Rettighetshaverne på Venabygdsfjellet samarbeider derfor med både det lokale reiselivet og offentlige etater.

Det er engasjert en prosjektleder som har ansvaret for den administrative drift og planlegging, og som deltar i gjennomføring av tiltakene.

Totalt budsjett for prosjektet er 164.800,-. I tabell 6 er denne summen fordelt på ulike poster .

Tabell 6. *Regnskap for 1989.*

Post / Tiltak	
Materialkostnader :	kr. 47.800,-
Oppsyn	kr. 4.000,-
Fiskekort	kr. 3.000,-
Informasjonstiltak	kr. 27.000,-
Tilrettelegging	kr. 13.000,-
Lønn / planlegging :	kr. 127.000,-
Engasjement/konsulent	kr. 67.000,-
Fiskeanalyser	kr. 20.000,-
Kontorhold/utstyr	kr. 30.000,-
	Totalt: kr. 164.800,-

5.2 Fiskekortsalg

Sesongen 1989 var det første året det ble solgt felles fiskekort for de tre fiskeområdene. Det var i alt 20 kortsalgsteder på Venabygdsfjellet, men det meste av kortsalg (ca 75 %) var konsentrert rundt en 4-5 forretninger/turistbedrifter. Det ble ialt solgt 863 fiskekort i 1989, fordelt på 350 felleskort, 249 kort for Venabygd grunneierlag, 215 kort for særrettsvannene i statsalmenningen og 49 kort for Kjønnås jakt- og utmarkslag. Kortsalg i 1989 var en økning på ca. 200-300 kort i forhold til 1988. Bruttoinntektene var kr. 53.800,- og er en økning på mer enn 120 % sammenliknet med resultatet for 1988. Inntektene fra felleskort-delen var mer enn 30 % høyere enn sammenlagt kortsalg for enkeltlagene. Likevel har ikke de enkelte lagene solgt noe vesentlig mindre kort i 1989 enn forgående år, så inntektene fra felleskortet kan dermed regnes som et tillegg til det lagene ville ha solgt uten felleskortordningen. Inntektene fra felleskortet fordeles etter en vedtatt nøkkel. I tabell 6 finner en fordeling av kort og nettoinntekter for 1989.

Tabell 6. Fiskekortsalget på Venabygdsfjellet i 1989. (Netto fiskekortinntekter viser sum etter at 10 % provisjon, kr. 5380,-, til kortsalgstedene er trukket i fra).

	Ant. kort	Nettoinntekt		
Felles kort	350	29.202,50		
		Nettoinntekt ordinært salg	Nettoinntekt fra felleskort	Totalt
Venabygd grunneierlag	249	8.748,-	13.173,-	21.921,-
Kjønnås jakt & utm.lag	49	2.277,-	3.009,-	5.286,-
Særrettsvatn i statsalm.	215	8.186,-	13.027,-	21.213,-
SUM	863	19.211,-	29.209,-	48.420,-

5.3 Ringvirkninger

Den økonomiske verdien av fritidsfiske er langt mer enn fiskekortinntektene og kjøttverdi. Under sitt opphold på Venabygdsfjellet legger fiskerne igjen betydelige beløp til overnatting, handel, serveringssteder m.m. En undersøkelse i Ringebru (Ericsson 1986) viste at utenbygdsboende forbrukte gjennomsnittlig kr. 57,- pr. døgn i Ringebru under sommerferieopphold på Venabygdsfjellet. I en undersøkelse i Hallingdalselva i Gol kommune fant Navrud (1984) at fiskekortinntektene var kr. 25.000,-, kjøttverdien av fiskefangsten var kr. 32.000,-, mens fiskernes totale utgifter i Gol kommune var kr. 600.000,-. Tilsvarende fant Nashoug & Hegge (1988) at sportsfiskerne i Atna tilførte lokalsamfunnet ca. 1,7 millioner kroner i året, mens inntektene av fiskekortsalget bare representerte kr. 140.000,-.

De tre samarbeidsparterene på Venabygdsfjellet solgte tilsammen 863 fiskekort i 1989. På bakgrunn av fiskekortets varighet (døgn, 2-døgn, uke eller sesong) antas at fiskerne også har overnattet på Venabygdsfjellet. Fiskekortsalget for 1989 har vist at andelen tilreisende fiskere til området var mer enn 80 %. Den gjennomsnittlige fisketid for tilreisende på Venabygdsfjellet er omkring 4 døgn (Eriksen 1989d), og dette gir ca. 2.800 overnatningsdøgn i året. På bakgrunn av undersøkelsen til Ericsson (1986) kan forbruket til fiskerne på Venabygdsfjellet anslås til kr. 160.000,- i tillegg til fiskekortsalget på kr. 53.000,-. Fiskekortsalg og utgifter for fiskerne i Ringebru østfjell sitt område er ikke tatt med i dette regnestykket. Det blir ofte regnet med betydelig

større forbruk og ringvirkninger innen reiselivet, men vi har valgt et nøkternt anslag for verdien av fritidsfiske på Venabygdsfjellet.

6. Videre utviklingstiltak

Prosjektet på Venabygdsfjellet ble satt igang våren 1988, men gjennomføring av tiltak kom først i gang våren 1989. Flere av de planlagte tiltakene er derfor ikke ferdig ennå, og full effekt av prosjektet vil først foreligge etter neste sesong.

Det ble tidlig vedtatt å bygge tavler for informasjon og oppslag om fiskemulighetene på Venabygdsfjellet. Planleggingen av informasjonstavler har tatt en del tid, så for sesongen 1989 ble det kun laget enkle oppslag i A3-format som ble hengt opp i forretninger, på stolper og eksisterende oppslagstavler i hele Ringebu kommune.

Innen neste sesong er det foreslått å lage 3 opplysningstavler, med plassering på følgende steder :

- Muvatnet, på avkjørsel ved rasteplass
- Ved Lundes Turisthandel
- Ved avkjørsel til fjellskolen fra rv. 220 eller ved Trabelia camping.

Det er diskutert å benytte Vegvesenets informasjonstavler som er ca 1 x 1 m, men som også finnes som dobbelttavle. Tavlen vil bestå av et kart med informasjon om fiskevann, fiskearter, adkomst og kortsalgsteder. Reiselivsnæringen vil også få plass til informasjon om sine produkter på tavlen. Det vil også være plass til løpende oppslag/informasjon til fiskerne. Tavlene vil bli satt opp til fiskesesongen 1990. De tre tavlene er kostnadsberegnet til totalt kr. 10-12 000,-.

Det er planlagt å gi ut enkle fiskekart i A4-format, i svart/hvitt eller trykt i to farger. Foruten et oversiktskart over Venabygdsfjellet, vil kartet gi forslag til fotturer i området med eller uten fiskestang. Kartet vil beskrive forskjellige ruter, tidsforbruk, fiskearter m.m.

Foreløpig er det opparbeidet leirplasser ved en lokalitet på Venabygdsfjellet. Det vil også være aktuelt å opparbeide både leirplasser ved de enkelte fiskelokalitetene og rasteplasser langs riksveg 220. Dette forutsetter samarbeid med vegmyndigheter og rettighetshavere med hensyn på plassering og vedlikehold av plassen.

Det er forholdsvis gode parkeringsmuligheter nær fiskelokalitetene på Venabygdsfjellet, men på enkelte steder er det behov for opparbeiding og merking av parkeringsplasser. Det er vurdert å opparbeide parkeringsplasser på et par steder. Det er ikke snakk om å fylle ut store arealer, men å rydde plass til 4-5 biler langs veien eller ved fiskeplassen. Parkeringsplassene bør skiltes. Dette gir muligheter til å styre trafikken dit en ønsker. Noen av lokalitetene bør også tilrettelegges for funksjonshemmede, f.eks. parkerings-

plass like ved strandkanten og planert strandsone eller fiskebrygger hvor en kan kjøre med rullestol.

Mange mennesker, som fisker lite eller aldri har fisket vil ha et stort behov for rettledning og opplæring i å fiske. Det kan være enkel demonstrasjon av fiskeutstyr eller kasteteknikker. På Nedre Lundtjønn på Venabygdsfjellet ble det arrangert kurs/instruksjon i fluefiske i august 1989. Instruktørene var fra Lillehammer sportsfiskerforening. Styringsgruppa vil antakelig benytte de samme instruktørene til flere instruksjonsdager i 1990. Det er også diskutert å arrangere kurs i fluebinding våren 1990. Dette bør være et samarbeid med Ringebu friundervisning eller jeger- og fiskeforeningen.

Ulike former for fiskekonkurranser kan være med på å trekke til seg flere fiskere. Det kan være tidsbestemt for enkelte dager eller i løpet av hele fiskeseongen. På Venabygdsfjellet vil en trolig fra 1990 bruke fiskekortsalget i konkurranse-sammenheng. Det er vurdert ulike premiekategorier, f.eks. flest fisk i løpet av sesongen, størst fisk for hver art, etc. Reiselivsbedrifter og forretninger bidrar ofte velvillig med premier.

Det vil ofte være behov for å leie ut fiskeutstyr til turister. Reiselivsbedriftene bør forestå dette. I større vann vil det også være behov utleie av båter. På Flaksjøen på Venabygdsfjellet har det vært utleie av båter for fiskere, og dette bør en sikre at det blir opprettholdt.

7. Referanser

- Ericsson, B. 1986. Hytteundersøkelsen-Ringebu. Fylkesplanprosjektet Reiseliv,-delprosjektet Private hytter. Oppland fylkeskommune 1986.
- Eriksen, A.H. 1989a Fiskeribiologiske undersøkelser i Flaksjøen, Frisketjønn, Nedre- og Øvre Lundtjønn, Urdtjønn og Buvatn, i Ringebu kommune, 1988. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Rapp. 6/89. 27 s.
- Eriksen, A.H. 1989b Fiskeribiologiske undersøkelser i Flåtjønn, Muvatn og Bølvatn i Ringebu kommune, august 1989. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Rapp. 20/89. 13 s.
- Eriksen, A.H. 1989c Prøvefiske i Søre Abborsjøen den 10.-11. juli 1989. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Notat 1989. 3 s. + vedlegg.

Eriksen, A.H. 1989d Markedsundersøkelse blant brukerne på Venabygdsfjellet. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Notat 1989. 3 s. + vedlegg.

Eriksen, A.H. 1989e Spørreundersøkelse blant fiskerne i Søre Fiskeløysa i 1988. Et forsøk med "slipp og fang"-fiske. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Notat 1989. 2 s. + vedlegg.

Eriksen, A.H. 1989f. Fritidsfiske - Reiseliv. Ressurs- og produktutvikling i Gudbrandsdalen. Oppland distriktshøgskole 1989. Hovedoppg. 45 s.

Hegge, O. & Nashoug, O. 1988. Brukerundersøkelse blant fiskere i Atna i 1985. Økoforsk notat 1988 : 2. 20 s.

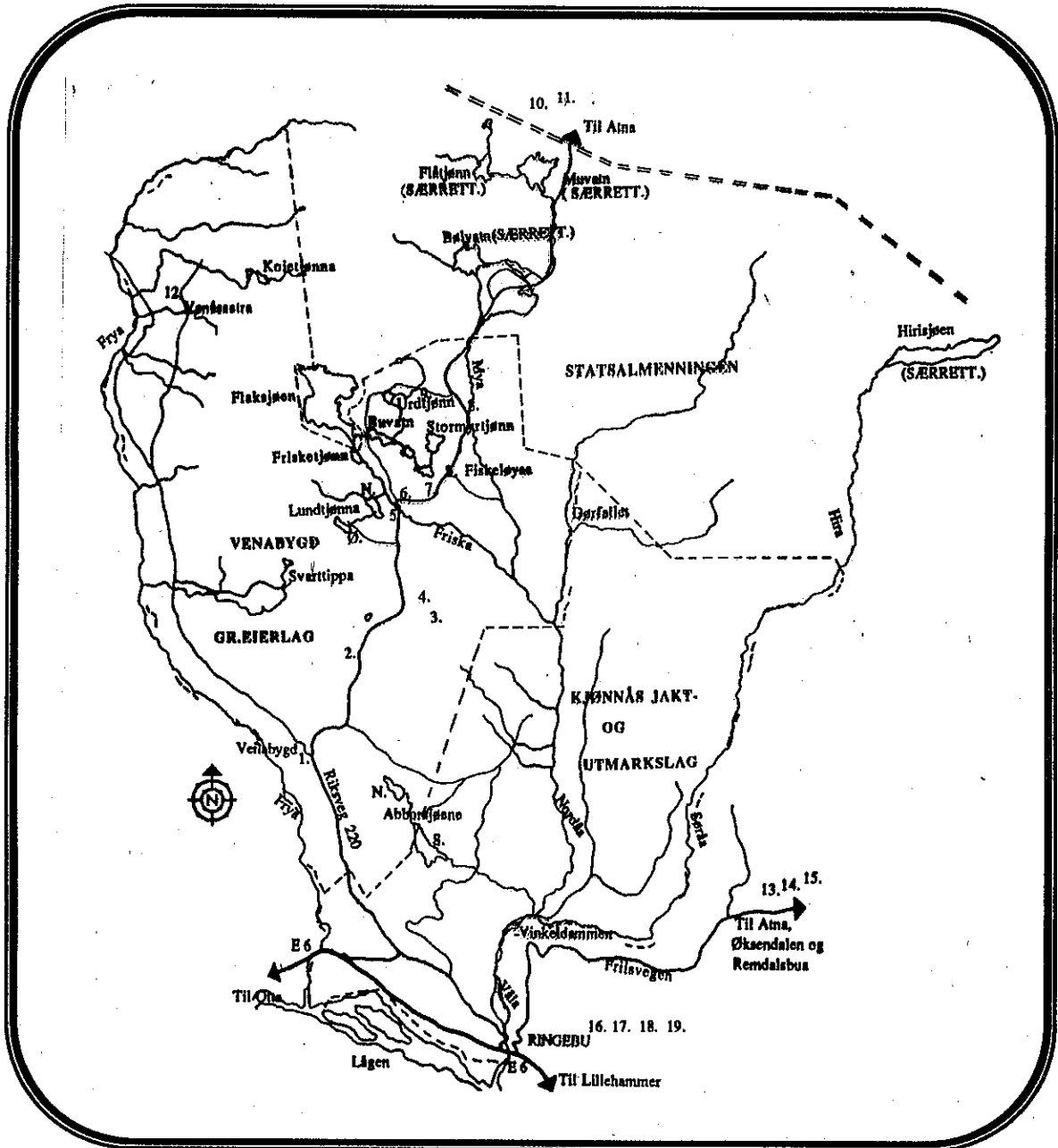
Navrud, S. 1984. Økonomisk verdsetting av fritidsfisket i Halligdalselva i Gol kommune. Hovedoppg. NLH. 110 s.

8. Vedlegg

- 1) Oppslag
- 2) Brosjyre "Fiske på Venabygdsfjellet"

Fiske på VENABYGD SFJELLET

Fiskemulighetene

Det er svært gode muligheter for fiske på Venabygdsfjellet. Området består av et tjuetalls vann og mer enn 30 km elvestrekning. Fiskeproduksjonen er høy, og fisken kan bli storvokst. Flesteparten av innsjøene og tjernene har kun bestander av ørret, men i enkelte vatn finnes det også rikelig med abbor. De fleste fiskelokalitetene på Venabygdsfjellet har kort avstand til veg og parkeringsplass. Fiskeressursene forvaltes på privat grunn av grunneierlag / utmarkslag. Fjellstyret har ansvaret for forvaltningen i statsalmenningen. Særrettighetene i statsalmenningen har også en organisert fiskeforvaltning.

Venabygd grunneierlag, Kjønnås jakt- og utmarkslag og 4 særrettsvann i statsalmenningen selger felles fiskekort for området.

Kortsalgsteder

1. Venabygd Varesenter	11. Ronde-tunet (Atna)
2. Trabelia Camping	12. Venåsseter (Magne Bergum)
3. Nordisk Fjellscole	13. Øksendalen, Moen Kafe
4. Venastul	14. Måsåplassen
5. Trollheimen Camping	15. Storfjellsetra
6. Lundes Turisthandel	16. Ringebu Turistkontor
7. Venabu Fjellhotell	17. Reidar Melby, Sport
8. Forrestadseter	18. Ringebu Sport
9. Spidsbergseter Fjellstue	19. Norol-Ringebu
10. Huldrestova (Solli)	

Fiske på
VENABYGD SFJELLET

Det er svært gode muligheter for fiske på Venabygdsfjellet. Området består av et tjuetalls vann og mer enn 30 km elvestrekning. Fiskeproduksjonen er høy, og fisken kan bli storvokst. Flesteparten av innsjøene og tjernene har kun bestander av ørret, men i enkelte vann finnes det også rikelig med abbor. De fleste fiskelokalitene på Venabygdsfjellet har kort avstand til veg og parkeringsplass. Fiskeressursene forvaltes på privat grunn av grunneierlag / utmarkslag. Fjellstyret har ansvaret for forvaltningen i statsalmenningen. Særrettighetene i statsalmenningen har også en organisert fiskeforvaltning.

Venabygd grunneierlag, Kjønns jakt- og utmarkslag og 4 særrettsvann i statsalmenningen selger felles fiskekort for området.

Prosjekt for bedre utnyttning av fiske-ressursene

På Venabygdsfjellet er det satt igang et prosjekt for å bedre utnyttelsen av fiskeressursene. Rettighetshavere, lokale reiselivsbedrifter og andre fiskeinteresserte har gått sammen om en rekke tiltak som skal lette tilgjengeligheten til fiskeområdet. Det er bl. a. utarbeidet et felles fiskekort for tre kortområder, merking av stier og fiskeplasser og diverse informasjonstiltak. Dessuten er det organisert felles fiskeoppsyn for området. En håper også å få satt i gang med utleie av fiskeutstyr, fiskekurs, konkurranser m.m. Samarbeidspartnere ønsker at dette vil få flere til å fiske på Venabygdsfjellet, og skape en større interesse for fjellområdet.

Reidar Melby eft.f.

Terje Melby
2630 Ringebu
Tlf. 062/80140

Spidsbergseter
Fjellstue

2632 VENABYGD - 062-84 012

VENABU
FJELLHOTELL

2642 Venabygd
062-84 055

TRABELIA
CAMPING

2632 VENABYGD
062-84 075

...fjellskole på sitt beste!

2632 VENABYGD TLF: (062) 84 078

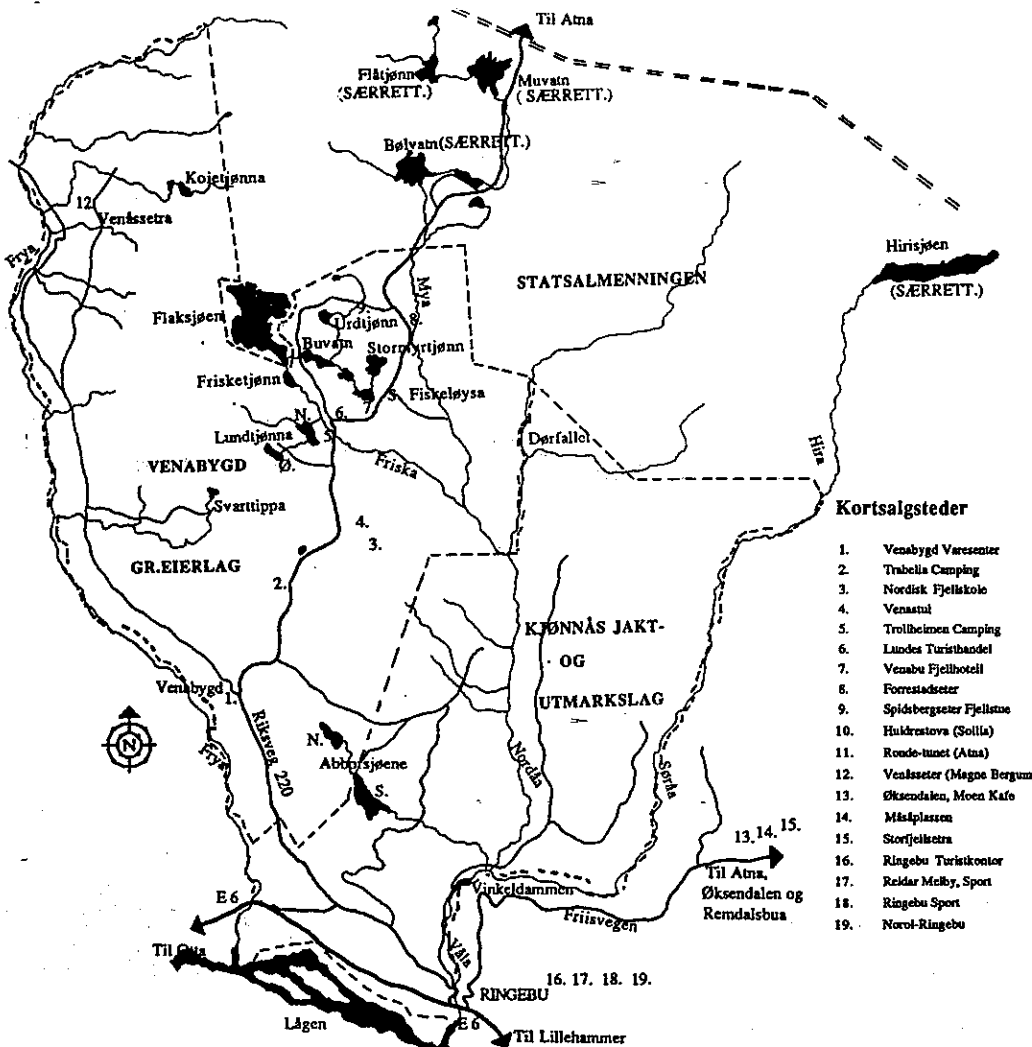
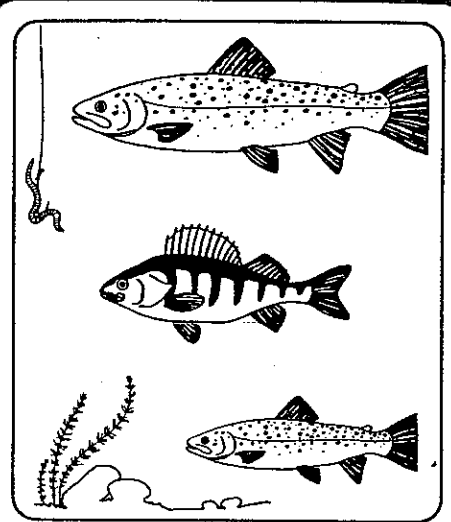
Vi ønsker fastboende og tilreisende
velkommen til handel i

Venabygd Varesenter

Det lønner seg både for deg og bygda
å bruke nærbutikken.

La fjellbygda leve!

**FISKE PÅ
VENABYGD SFJELLET**

Fiskeområdene

Venabygd grunneierlag

Området inneholder ca 10 vann på til sammen 800 da., og ca 15 km elvestrekning. Det finnes ørret i de fleste vannene, og abbor i ca 4 vann. De viktigste vann og elvestrekninger er:

Vann: Buvain (ørret, abbor), Frisketjønn (ørret), Nedre Lundtjønn (ørret), Øvre Lundtjønn (ørret), Nordre Fiskeløysa (ørret), Søre Fiskeløysa (ørret)*, Stormyrstjønn (fisketomt?), Urdtjønn (ørret, abbor), Svarttippa (ørret, abbor), Nordre Abborsjøen (ørret, abbor) og Koietjønn (ørret).

Elver: Friska (ørret), Mya (ørret) og Frya (ørret).

Adkomst: Riksveg 220. Sti/veg fra Trabelia, Trollheimen Camp, Venabu Fjellhotell, Lundes Turisthandel, Spidsberg Fjellstue m.m.

* Søre Fiskeløysa er utleid til Venabu Fjellhotell, og har egen kortordning.

Kjønns jakt- og utmarkslag

Området består av 2 vann på omkring 300 da og ca 25 km elvestrekning. Det finnes ørret og abbor i begge vannene. De viktigste vann og elvestrekninger er:

Vann: Søre Abborsjøen (ørret, abbor) og Vinkeldammen (ørret)

Elver: Våla (ørret), Nordåa (ørret), Søråa (ørret).

Adkomst: Riksveg 220 og Friisvegen fra Ringebu. Sti/veg fra Ringebu tettsted, Trabelia, Jernhalt m.m.

Særrettsvann i statsalmenningen

Området omfatter 4 vann som ligger i statsalmenningens område. Til sammen har vannene et areal på ca. 1500 da.

Det finnes ørret i alle vannene, dessuten sporadisk sik og røye i et par av dem.

Vann: Bølvain (ørret, røye, sik), Flåtjønn (ørret), Hirisjøen (ørret) og Muvain (ørret).

Adkomst: Riksveg 220. Rasteplasser. Sti/veg fra Muvain til Flåtjønn. Friisvegen fra Ringebu til Hirisjøen (sti fra Remdalsbua).

RINGEBU FJELLSTYRE SELGER EGNE KORT FOR STATSALMENNINGEN I

Kortsalgsteder

1. Venabygd Varesenter
2. Trabelia Camping
3. Nordisk Fjellskole
4. Venasul
5. Trollheimen Camping
6. Lundes Turisthandel
7. Venabu Fjellhotell
8. Forrestadseter
9. Spidsbergseter Fjellstue
10. Hukkestova (Solla)
11. Rondo-tunet (Atna)
12. Venaseter (Magne Bergum)
13. Øksendalen, Moen Kafé
14. Måsplassen
15. Storflaksetra
16. Ringebu Turistkontor
17. Reidar Melby, Sport
18. Ringebu Sport
19. Norot-Ringebu